

PK-001-001633

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

July - 2018

Sanskrit : Paper - 21

(Sanskrit Bhasha & Sahitya) (Old Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001633

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- १ नीयेनाभांथी कोष्ठपश्च ओङ्क विषय पर संस्कृतभां निबंध लपो : १४
1 Write an essay in Sanskrit on any one of the following : 14
(१) सङ्घे शक्तिः कलौ युगे ।
(२) उद्यमेन हि सिध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः ।
(३) मम प्रिय पुस्तकम् ।

- २ नीयेना गद्यभंडोनी गुजरातीभां अनुवाद करो : १४
2 Translate the following paragraph into Gujarati : 14

कुत्रचित् अरण्यप्रदेशे एकं सरोवरम् आसीत् । तत्र बहवः जलचराः आसन् । कश्चन बकः अपि तत्र बहुकालतः वसति स्म । कालान्तरे सः बकः वृद्धः अभवत् । वार्धक्ये सः मत्स्यान् ग्रहीतुमपि असमर्थः अभवत् । 'इदानीं कथम् आहारः सम्पादनीयः ?' इति चिन्तयन् सः एकम् उपायम् अन्विष्टवान् । सरोवरस्य तीरे स्थित्वा अश्रूणि मुञ्चन् सः रोदितुम् आरब्धवान् ।

तदा : एकः कर्कटकः तस्य समीपम् आगत्य पृष्टवान् - "किमर्थं भवान् रोदनं करोति ?" इति ।

तदा बकः उक्तवान् - "अद्य दैवज्ञमुखतः अहम् एकां दुर्वातां श्रुतवान् - इतः परं द्वादशवर्षपर्यन्तम् अत्र अनावृष्टिः भविष्यति" इति । अस्माकं सरोवरे किञ्चिदेव जलम् अस्ति । शीघ्रमेव तदपि शुष्कं भविष्यति । तदा मम बान्धवाः भवन्तः सर्वे अपि मृताः भविष्यन्ति इति मम अतीव दुःखम् । इति ।

तत् श्रुत्वा कर्कटकः तां वार्ताम् अन्यजलचरान् निवेदितवान् । ते सर्वे अपि भीताः बकस्य समीपम् आगतवन्तः । विनयेन तं पृष्टवन्तः - अस्माकं प्राणरक्षणार्थं कोऽपि उपायः अस्ति वा ? इति । तदा बकः उक्तवान् - "इतः किञ्चिद् दूरे अन्यत् एकं सरोवरम् अस्ति । तत्र प्रभूतं जलम् अस्ति । तत् कदापि शुष्कं न भविष्यति । यदि भवन्तः मम पृष्टम् आरोहन्ति तर्हि अहं भवतः सर्वान् तत्र नयामि" इति ।

अथवा / OR

૨ નીચેના ગદ્યખંડનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો : ૧૪

2 Translate the following paragraph into Gujarati : 14

સર્વધર્મસમ્મેલનમિદં સ્વામિનં વિવેકાનન્દં ઠ્યાતેશ્ચરમશિખરસ્યોપરિ અસ્થાપયત્ । તસ્ય નામ ન કેવલમમેરિકાયામપિ તુ સંસારસ્ય દશસુ દિક્ષુ ગુઝ્જિતમભવત્ । અધુના તુ સ અમેરિકાસદૃશવિશાલદેશસ્ય એકસ્મિન્ નગરે સ્વસન્દેશં પ્રસારિતવાન્ । તસ્ય વસ્ત્રપોટલી રિક્તા આસીત્ । યાત્રાવ્યવસ્થા આવાસાદિકાર્યસ્યારમ્ભાર્થં પ્રબન્ધોઽપિ કરણીયઃ આસીત । પરં સમ્પર્કોઽપિ આવશ્યકઃ આસીત્ । અતઃ સ ‘સ્લેહાન લાર્ડકમ લેકચર બ્યૂરો’ નામ્નીસંસ્થયા સહ સ્વસમ્બન્ધં સ્થાપિતવાન્ । દેશસ્ય કોળે – કોળે ઇયં સંસ્થા તસ્ય ભાષણસ્યાયોજનં અકરોત્ । યત્ર-યત્ર સઃ ગતવાન્ તસ્ય ઠ્યાતિઃ અહર્નિશં અવર્ધત ।

જિઝ્ઞાસૂનાં જ્ઞાનપિપાસૂનાં સમ્મર્દસ્તં પરિતઃ અવર્ધત । ભારતં પ્રતિ તેષાં મનસિ ગહનાન્ધકારઃ વ્યાપ્તઃ આસીત્ । ભૌતિકવાદિનઃ જગતઃ તે જનાઃ વૈજ્ઞાનિકીં દૃષ્ટિં નિધાય પ્રત્યેકં વસ્તુનઃ પરીક્ષાં કૃત્વા એવ વિશ્વસન્તિ સ્મ । તે વિવિધપ્રશ્નાન્ પૃચ્છન્તિ સ્મ । તસ્ય પરીક્ષા કઠિના ભવતિ સ્મ । એકસ્મિન્ ભાષણે સ્વામીવિવેકાનન્દઃ કથિતવાન્ યત્ યસ્ય મહતત્વસ્ય સાક્ષાત્કારો ભવતિ તસ્ય ગતિઃ પરમહંસસ્યેવ ભવતિ । બાહ્યજગતઃ કાઽપિ પરિસ્થિતયઃ તં વિચલિતં કર્તું ન શક્નુવન્તિ । વિષયઃ વિશિષ્ટઃ આસીત્ । શ્રોતવર્ગાઃ સહજં તસ્મિન્ ન વિશ્વસન્તિ સ્મ । તે સ્વામીવિવેકાનન્દસ્ય પરીક્ષાં કર્તું વિચારિવન્તઃ ।

૩ નીચેના ગદ્યખંડનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો : ૧૪

3 Translate the following paragraph into Sanskrit : 14

એક ગોમાયુ નામનું શિયાળ હતું. જે ઘણા દિવસથી ખોરાક નહિ મળવાને કારણે ખૂબ ભુખ્યું થયું હતું. હવે ખોરાકની શોધમાં તે ત્યજી દેવાયેલી રણભૂમિમાં પ્રવેશી ગયું. ત્યાં તે શિયાળે ઝાડીઝાંખરાઓમાં એક મોટું નગારું જોયું. ઝાડીઓ અને વૃક્ષની ડાળીઓના અથડાવાથી એ નગારામાંથી મોટો અવાજ બહાર આવતો હતો. આ અવાજના કારણે શિયાળ ગભરાઈ ગયું અને રાહ જોતું ત્યાં જ ઊભું રહી ગયું.

હવે તે નગારા પાસે ગયું અને જોયું તો ડાળીના અથડાવાથી તેમાંથી અવાજ ઉત્પન્ન થતો હતો. તે શિયાળ ધીમે ધીમે ડગલાં ભરતું નગારા પાસે ગયું હવે તેને ત્યાં કોઈ ઈજા ન થવાથી તે પણ તેનો અવાજ માણવા લાગ્યું અને જોર જોરથી નગારું વગાડવા લાગ્યું.

Once there was a fox called Gomayu who was without food for many days and became very hungry and while searching for food it entered into an abandoned battle ground. There it saw a large battle drum near bushes and small trees. The branches of bushes and the trees stroked the drum and great sound emerged. The fox got afraid of the sound but stood nearby and waited.

Then it went near to the drum and saw that the branches were hitting the drum which generated the sound. The fox went slowly near to the drum step by step and no harm occurred. Only the sound became loud. Then it started enjoying the sound, went near the drum and started beating the drum.

અથવા / OR

- ૩ નીચેના ગદ્યખંડોનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો : ૧૪
- ૩ Translate the following paragraph into Sanskrit : 14

વેદમાં માનવ અને પ્રકૃતિના એકત્વ વિશે ખૂબ લખવામાં આવ્યું છે. પ્રાચીન ગ્રન્થોમાં વ્યક્ત થયેલા વિચારોનું મહત્વ વિશ્વવ્યાપક છે. આપણે માનવજાત સહિત પૃથ્વી પરની બધી જ જાતિઓની સુરક્ષા અને સમૃદ્ધિ માટે પ્રયત્નશીલ રહ્યા છે.

અથર્વવેદમાં એક સુંદર વિચાર છે. “યત્ર વિશ્વં ભવતિ એક નીડ” એટલે કે આ સમગ્ર વિશ્વ એક માળાની જેમ એક સમુદાય તરીકે રહે છે. દરેક જીવને જીવવાનો અને સમૃદ્ધ થવાનો સમાન અધિકાર છે. આ સહજીવન દ્વારા જ શક્ય થઈ શકે છે. આપણે સૌ એક જ માળાનાં પંખીઓ છીએ. આપણી ચામડીનો રંગ, પોષાક, ભાષા, ધર્મ અને સંસ્કૃતિ ભલે જુદા હોય પણ આપણું ઘર એકજ છે આપણી પૃથ્વી. આપણે સૌ એકજ ગ્રહ પર જન્મ્યા, એકજ આકાશથી ઢંકાયેલા, એકજ તારાઓને જોતાં, એક હવામાં શ્વાસ લઈએ છીએ.

The Vedas sing about oneness of man and nature. The idea expressed in ancient texts have universal value. We have always tired for preservation and prosperity of all the species including mankind on this earth.

The Atharv Veda give us a great idea : यत्र विश्वम् भवति एकः नीडः । It means the whole world lives as one single unit like a nest. All the living beings have the same Right to live and thrive this can be achieved through co-living only. We are the birds of the same nest. We may have different skin, different clothes, speak, different language, believe in different religious, belong to different cultures yet we share the same home. Our Earth ! born on the same planet, Covered with the same sky, gazing at the same stars, breathing the same air.

- ४ मयूर भट्टनी काव्यशैली पर विस्तृत नोंध लखो. १४
4 Write a detailed note on poetic style of Mayur Bhatt. 14

अथवा / OR

- 4 सूर्यशतके सूर्यवर्णनम् । 14
- ५ नीचेनाभांथी कोष्पश बे विषय पर टूंकनोंध लखो : १४
5 Write short notes on any two of the following : 14
- (१) सूर्यस्य तेजपुञ्जः ।
(२) सूर्यरथः ।
(३) सूर्यमण्डलम् ।
(४) मयूरप्रणीतः – काव्यकृतयः ।
-